

Серебрякова В. В.,

Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, м. Одеса

СПЕЦИФІКА ТОПОНІМІЧНОГО ПРОСТОРУ САГИ С.МЕЙЕР «СУТІНКИ»

Статтю присвячено вивченню особливостей топонімії циклу романів С.Мейер «The Twilight Saga», які розділено на чотири групи згідно із домінуючою расою їх носіїв.

Ключові слова: поетонімосфера, топопоетонізм, топонім, ойконім, астіонім, комонім, хоронім.

Статья посвящена изучению особенностей топонимии цикла романов С.Мейер «The Twilight Saga», которые разделены на четыре группы в соответствии с доминирующей расой их носителей.

Ключевые слова: поетонимосфера, топопоетоним, топоним, ойконим, астионим, комоним, хороним.

The article is dedicated to the study of toponymy of «The Twilight Saga» by S.Meyer, which were divided into four groups according to the dominant race of their bearers.

Key words: poetonymic sphere, topopoetonym, toponym, oikonym, astionym, komonym, choronym.

Дослідження виконано у руслі літературної ономастики, бо передусім зосереджене на вивченні особливостей поетонімосфери художнього твору. **Об'єктом** дослідження є онімічний простір англомовних романів з циклу «The Twilight Saga», **предметом** – топопоетонімна його складова. **Матеріалом** дослідження було обрано чотири романи С.Мейер – «Twilight», «New Moon», «Eclipse» та «Breaking Dawn».

У тексті романів функціонує чотири групи персонажів, а саме – люди, вовкулаки та вампіри, причому останні поділяються на добрих та поганих. Цей розподіл вампірів викликаний їх ставленням до людей – як до їжі чи ні. Кожна з зазначених груп має свою територію, яка підходить для життя найкраще саме цій расі. Кожне місце позначене реальним **топонімом** – *Phoenix, Forks, La Push* та *Volterra* – три з яких знаходяться у США, а останній у Європі. Всі ці власні назви є **ойконімами** (від гр. *oikos* «житло, оселя») та онім, що означає вид топоніма, власна назва будь-якого поселення [4, с. 130], серед яких *Phoenix, Forks* та *Volterra* належать до **астіонімів** (від гр. *asteios* «міський, столичний») та онім, власна назва міста [4, с. 52], а от *La Push* є резервацією індіанців, тип поселення, який окремо терміновано ще не було, тому віднесемо його до **комонімів** (від гр. *kōmē* «село, поселення») та онім, власна назва сільського поселення – села, селища, хутора [4, с. 104].

Незважаючи на той факт, що всі чотири поіменовані топоніми є реальними, ми відносимо їх до поетонімосфери саги С.Мейер, тобто наслідуюмо точку зору Т.М.Вінтонів [1], яка стверджує, що всі власні назви, які функціонують у художньому творі, є поетонімами. Реальні, історичні оніми створюють «специфічну семантичну ауру» [1, с. 13] через те, що власна назва «входить до художнього твору вже з певними можливостями... Інколи, незалежно від автора, те чи інше введене ним ім'я може сказати більше, ніж задумав письменник» [1, с. 13]. Актуалізація реального ономастикону, «топонімічний реалізм» (Т.М.Вінтонів), сприяє створенню історичної достовірності описуваних подій, але у той самий час «наповнення семантики онімів поетичним змістом змінює об'єкт зображення, з'являються конотеми поетичного характеру» [1, с. 15]. Ці два різнонаправлені процеси – надання топонімії реалістичності та поетизація реальних топонімів – дозволяє авторові художнього твору створити неповторну поетонімосферу.

Для протагоніста аналізованої саги – Белли Свон – найкращім місцем на світі є місто *Фенікс*, в якому вона прожила багато років із своєю матусею: «*It was seventy-five degrees in Phoenix, the sky a perfect, cloudless blue*» [15, с. 3]. Яскраве позитивне забарвлення цього оніма підтримується **урбанонімом**: «*At home I'd lived in ... the Paradise Valley District*» [15, с. 13]. *Phoenix* є столицєю Аризони, одного з штатів, а крім того – шостим за кількістю населення містом у США. Власне ім'я було запропоновано лордом Дарреллом Дуппою, який описав це місто як таке, що народилося з руїн колишньої цивілізації [5], що співпадало з грецькою назвою птаха, який кожні 500 років спалював себе на вогнищі, а потім відроджувався з попелу молодим та оновленим [3, с. 601]. Для головної героїні найціннішою рисою *Фенікса* був теплий клімат та сонячне сяйво.

Для антагоніста та його родини – Едварда Каллена і добрих вампірів – зручне існування у суспільстві можливо лише у хмарну погоду. Саме така превалює у *Форксі*, що є астіонімом реального невеликого міста на території США у штаті Вашингтон, яке отримало свою назву через знаходження на розгалуженні річок *Quillayute, Bogachiel, Calawah*, та *Sol Duc* [6]. Для Белли спочатку це місто не є приємним чи, навіть, прийнятним: «*It was from this town and its gloomy, omnipresent shade that my mother escaped with me ...*» [15, с. 3], «*Forks was literally my personal hell on Earth*» [15, с. 23]. У тексті першого роману знаходимо порівняння *Фенікса* та *Форкса*: «*It was to Forks that I now exiled myself ... I detested Forks. I loved Phoenix. I loved the sun and the blistering heat. I loved the vigorous, sprawling city*» [15, с. 4]. Поступово відношення головної героїні саги до *Форкса* змінюється, особливо коли вона закохалася у Едварда: «*Forks was neutral, just like Switzerland – just like me*» [13, с. 129]. Астіонім *Forks* порівнюється з **адміністративним хоронімом** *Switzerland*, а також із самою Беллою, яка зайняла нейтральну позицію між вампірами та вовкулаками: «*I'm out. I am a neutral country. I am Switzerland. I refuse to be affected by territorial disputes between mythical creatures*» [13, с. 128].

Вовкулаки належать до індійського племені квілеутів, яке населяє тихоокеанське узбережжя штату Вашингтон, а саме резервацію *Ла Пуу*: «*La Push is the tiny Indian reservation on the coast*» [15, с. 6]. Не тільки для квілеутів, але й для головної героїні це місце є комфортним для перебування, пор. семантичну ауру аналізованого комоніма: «*I should have gone straight down to La Push. I felt much, much healthier around Jacob*»

[14, с. 140]. Назва цього реального топоніма пішла від французького *la bouche* «вуста, гирло» через те, що ця резервація знаходиться у гирлі ріки *the Quileute River* [7].

Всі три американські топоніми є назвами реальними, вони не мають екзотичного семантичного навантаження для читацької аудиторії американської письменниці С.Мейер, хоча в них простежується певна відмінність у географічному розташуванні (Південь чи Північ) та різниця у кількості населення (дуже велике – 1 446 млн, невелике – 3 532, зовсім маленьке – 371 [11]). Що об'єднує ці власні назви – це їх «американське» походження, яке протиставлено європейському гнізду кровожерливих вампірів Вольтурі, а саме – астіоніму *Volterra*. Семантичне наповнення цієї власної назви має у тексті роману значну відмінність від інших топонімів, пор. : «... *As I stared at the ancient sienna walls and towers crowning the peak of the steep hill, I felt ... dread thrill through me. I supposed the city was very beautiful. It absolutely terrified me. «Volterra,» Alice announced in a flat, icy voice»* [14 : 390]. Італійська назва етрусського походження (етр. *Velathri* чи *Felathri*, від етр. *vel* «височинь, пагорб», гр. *Βελάθρη* [9]) надає цьому місцю флер чужості, ворожості (пор. використання італійської лексики у тексті останнього роману: «... *it had to be a solo trip. ... I had to go see the Volturi, and I had to do it absolutely alone»* [12, с. 491]). Хоча реальне італійське містечко *Вольтерра* існує у Пізанській провінції, і навіть має свій офіційний сайт [10], і мешкають там 11 314 [11] цілком нормальних людей, у тексті саги воно сприймається дуже негативно. Це пов'язано з тим, що «символічними знаками, а не тільки локалізаторами дії» [2, с. 185] виступають в аналізованому творі топоніми. Так, *Фенікс* – це символ звичайного людського життя, де немає міфічних істот чи надзвичайних випробувань, *Форкс* стає символом кохання, нової родини, нових можливостей, *Ла Пуш* – осереддя друзів та захисників, а *Вольтерра* – середовище перебування лиха та злочинства. На нашу думку, С.Мейер зробила всі топоніми свого твору промовистими, що є особливістю її індивідуального стилю, який відзначається оригінальністю та неповторністю.

Література:

1. Вінтонів Т. М. Реальна онімія як засіб образності в історичній оповіді : автореферат дис.... канд.філол.наук : 10.02.15 – загальне мовознавство / Т. М. Вінтонів. – Донецьк, 2008. – 19 с.
2. Карпенко Ю. О., Мельник М. Р. Літературна ономастика Ліни Костенко : Монографія. – Одеса : Астропринт, 2004. – 216 с.
3. Словарь античности / Сост. Ирмшер Й., Йоне Р. – М. : Прогресс, 1989. – 704 с.
4. Словник української ономастичної термінології / Уклад. Бучко Д. Г., Ткачова Н. В. – Харків : Ранок-НТ, 2012. – 256 с.
5. City of Phoenix : Official Web Site // Режим доступу : <http://phoenix.gov/citygovernment/facts/history/index.html>
6. Forks // Режим доступу : http://en.wikipedia.org/wiki/Forks,_Washington
7. Phillips J.W. Washington State Place Names. – Washington : University of Washington Press, 1971. – 185 p.
8. U.S.Beacon. La Push // Режим доступу : <http://www.usbeacon.com/Washington/La-Push.ht>
9. Volterra // Режим доступу : <http://en.wikipedia.org/wiki/Volterra>
10. Volterra. Official site // Режим доступу : <http://www.comune.volterra.pi.i>
11. Wolframalpha // Режим доступу : www.wolframalpha.com
12. Meyer S. Breaking Dawn. – L. : Atom, 2010. – 702 p.
13. Meyer S. Eclipse. – L. : Atom, 2010. – 559 p.
14. Meyer S. New Moon. – L. : Atom, 2010. – 497 p.
15. Meyer S. Twilight. – L. : Atom, 2010. – 434 p.